

Kirjailija Pekka Ervastin luennot.

II.

Jälleensyntyminen ja syyn ja seurauksen laki.

Jokainen ajatteleva ihminen myöntää ja tunnustaa että ihmisen elämässä esiintyy kysymyksiä ja pulmia vaikeasti ratkaistavia ulkonaisen tiedon kannalta. Tällaisia kysymyksiä on monenlaisia.

Ensiksikin astuu esiin kysymys: miksi ihmiset ovat niin erilaisia. Puhutaan paljon yhdenvertaisuudesta ja sitähan ihmiset ovat Jumalan edessä ja ihmiskuntana, mutta yksilönä he ovat sangen erilaisia. On neroja, on idiootteja, on juoppoja ja raittiita, on siveellisiä ja siveettömiä j. n. e. Erilaisuudet sielunelämän alalla maalimat ratkaisua. Mikä aiheuttaa erilaisuuden?

Toinen vaikeasti ratkaistava kysymys on ihmiskohtalojen erilaisuus. Toiset ovat suotuisissa olosuhteissa, toiset mitä onnettomimmissa. Itsekäs petkuttaja saattaa hyvin menestyä, kun sitä vastoin hyvälle ihmiselle ei mikään onnistu, Tämäkin vaatii ratkaisua.

Erilaiset maailmankatsomukset käyvät näitä kysymyksiä ratkaisemaan.

Materialismi sanoo: kaikki on sattumaa. Sokeat luonnon lait vaikuttamat ihmisten erilaisuuden, perinnöllisyyden laki. Kaikki on luonnollisella tavalla selitettävissä. Mutta tämä väite ei pidä paikkaansa. Yhtäkkiä saattaa perheessä ilmestyä nero ilman että sellaista on ennen ollut, eikä tule jälkeen. Ihmisen oma minuus ei saa vastausta luonnollisesta selityksestä. Yksilönä kysymme, itsenäiseksi kehittynyt ihminen kysyy: miksi minulla on nämä ominaisuudet? En tahdo olla tulos toisista, tahdon olla oma minuus. En tahdo olla sokeain voimain tulos. Kuinka saattaisikaan sellainen olento olla vastuunalainen omista teoistaan?

Ihmiskohtalojen erilaisuudesta sanoo materialismi: se on sattuma, sille ei mitään mahda. Luonto kehittää kaiken, eikä kysy yksilöltä, ei välitä ihmissielun tuskista, yksilöt häviävät luomakunnan kehityksen tieltä. Kristillisen maailmankatsomuksen mukaan ovat ihmiset erilaisia siksi, että se on Jumalan tahto. Hän on meidät luonut oman tarkoituksensa mukaisesti. „Herran tiet ovat tutkimattomat”, me emme voi tietää miksi. Samoin kysymykseen ihmiskohtaloista vastaa se: se on Jumalan tahto.

Jos lähdemme siitä näkökohdasta että järjellisenä olentona vaadimme tietoa, niin me etsimme, kysymme, tutkimme. Nämät kysymykset eivät muuta olekkaan kuin tiedustelua, mikä on sielu?

Kirkolliskristillinen maailmankatsomus vastaa kolmella eri tavalla kysymykseen sielusta. Voidaan ajatella erilaisia mahdollisuuksia.

Ensiksi on traditionaalinen teoria: Jumala loi maailman alassa sielun, teki Adamin. Sielullinen siemen kulkee perintönä. Toiseksi on kreationaalinen teoria: Jumala luo joka kerta sielun, kun ihminen syntyy.

Tämän teorian horjuvaisuuden todisti eräälle lähetyssaarnaajalle varsin sattuvasti muuan brahmini. Lähetyssaarnaaja puhui pakanoille kristinopin totuuksia, silloin pyysi eräs brahmini puhevuoroa ja kysyi: Kuinka on, teidän Jumalanne on antanut teille siveyskäskyjä, joita teidän täytyy noudattaa? – On. – Noudattaako teidän Jumalanne itse näitä käskyjä? – Tällaisesta kysymyksestä hämmästyneenä myönsi lähetysspappi niin oleman. Silloin sanoi brahmini: Teillä on käsky: älä tee aviorikosta ja sitten te kumminkin selitätte että Jumalanne luo sielun jokaiselle syntyvälle lapselle, siis myös aviorikoksen kautta syntyneille. Eikö Jumalanne silloin ole osallisena ihmisten rikoksissa? – Lähetyssaarnaaja ei osannut mitään vastata. – –

3:s teoria kristillisessä dogmatiassa on pre existenssi teoria. Jo maailman alussa loi Jumala kaikki ihmissielut. Ihmisen syntyessä sielu yhtyy ruumiiseen. Tämä muoto on siltana materialistisen ja teosofisen maailmankatsomuksen välillä.

Teosofinen maailmankatsomus tunnustaa että ihmisen sielu on jumalallinen alkuaan, mutta sen oppi on suurempi, sillä se tunnustaa sielun kehityksen. Se näyttää millä tavalla tämä jumalallinen sielu kehittyy, minkä lakien mukaan.

Ei ihminen elä täällä maanpäällä ensimmäistä, eikä viimeistä kertaa. Hän syntyy tänne monta kertaa. Hän on sieluna alkanut lapsuustilansa. Maailma on koulu ihmissielulle.

Ihmisten erilaisuus riippuu juuri erilaisesta kehityksestä maailmassa. Itse teemme itsemme sellaisiksi kuin olemme. Kehityksemme korkeus riippuu sielujemme iästä. Toiset sielut ovat varemmin syntyneet, toiset myöhemmin.

Teosofia samoin kuin materialismikin opettaa että ihminen on kehittynyt eläinkunnasta, mutta teosofia lisää ettei se ole tapahtunut tällä maanpallolla. Mitään sellaista ei ole huomattavissa, joskin ylimenomuotoja on. Eläinkunta on kehittynyt kasvikunnasta, kasvikunta kivikunnasta j. n. e. Sitämukaan kuin tajunta kehittyy, muuttua se toisesta ilmennysmuodosta toiseen. Tämä ihmiskunta on jollakin toisella tähdellä ollut eläinkuntana. Adeptit voivat sen nähdä ja tutkia. Eläin voi muuttua ihmiseksi. Sen sielun elämässä herää uusi tekijä, minä-tajunta ja silloin se ei enää voi ottaa asuntoaan eläimessä. Kivikunnassa ei minä-tajunta herää. Se voi herätä vasta silloin kun eläin alkaa jumaloida ihmistä. Kehityksen laki voi sille senjälkeen kyllä antaa vielä monta ruumiillista muotoa, ennenkuin se on ihmismuotoon kehittynyt. ymmärrämme siis, ettemme yhtäikaa synny ihmisiksi, olemme eri vanhoja sieluja ja siksi ihmiset ovat niin erilaisia.

Ensimmäinen kausi ihmissielun kehityksessä on se, jonka tarkoitus on tehdä ihmistä minätietoiseksi. Ihminen kehittyy ensin itsekkääksi, sitten vasta itsenäiseksi.

Kun syntyy rikosentekijöitä, predestineerattuja rikosentekijöiksi syntyneitä, on siinä salainen syy. Me kristityt lähemme pakanain luo opettamaan heille oppiamme. Me houkuttelemme heitä tuulentuvilla, lupaamme heille onnellisimpaa elämää tässä ja tulemassa maailmassa. Silloin otamme päällemme suuren edesvastuun. Tahdomme pelastaa heidät luonnontilastaan, kutsumme heitä luoksemme, annamme heidän syntyä luonamme, mutta he eivät saakaan kultiverattuja ruumiita. He syntyvät laitakaupungeissamme rikosentekijöinä, joita muka kehittynyt yhteiskuntamme ei osaa edes kasvattaa, se osaa sitten vaan rangaista heitä.

Toisena sielun kehityskautena epä-itsekkäät pyrinnot astuvat enemmän esille, se on kultuurin, kehityksen aikaa.

Kolmas kehityskausi on se, jolloin ihminen näkee mitä elämä on mikä on sen päämäärä. Kaikki uskonnot puhuvat ihmisestä, joka on päämäärän saavuttanut, joka on toisille ihmisille hyvyden, wiisaudeu, rakkauden, puhtauden ihanteena. Tällaisia on Kristus, Buddha, Zoroaster, Konfuzo j. n. e.

Kehityksen päämäärän ihana tarkoitus on jumalallinen vapaus totuudessa. Kun tämän käsitämme on sielumme kolmas kehitysjakso alkanut. Silloin tahdomme kulkea epätietoisyyden, hyvyden ja totuuden tietä.

Kysymykseen ihmiskohtalojen erilaisuudesta vastaa teosofinen maailmankatsomus: Samat luonnon lait vallitsevat hengen maailmassa. Syynsuhteen laki. Karma on luomakunnan järjestetty kokonaisuus (merkitsee: teko, toimi). Kaikella on syynsä, kaikella seurauksensa. Erilaisuuden ihmiskohtaloissa vaikuttaa syynsuhteen laki. „Mitä te kylvätte, sitä saatte niittää”. Teoillanne valmistatte oman tulevaisuutenne. Nykyisyys on tulos menneisyydestä. Ajatuksillamme ja tunteillamme luomme tulevaisuutemme. Puhdistukaa ajatuksissanne!

Luontoansa voi jonkun verran muuttaa, mutta ei synnynnäistä luonnettansa. Pyrkimällä tekojensa puhtauteen ihminen voi valmistaa parempia olosuhteita tulevaisuudessa, ei itsekkäisistä syistä, vaan sentähden että voisi enemmän hyödyttää toisia. Jumalallinen itsetietoisuus on suurinta uhrautuvaisuutta. Täällä on työ alotettava ja suotuisammissa olosuhteissa jatkettava.

Ensimmäinen voima ihmiselämässä on Karman laki, toinen on kehityksen, Jumalan kaitselmuksen pakottama laki. Se ei ole sokea, vaan järjellinen ja pitää silmällä maailman kehitystä. Se saattaa antaa ihmisen kärsiä. Kolmas voima ihmiselämässä on ihmisen vapaa tahto, ei vapaa vallattomuudessa, vaan se on itsensä hillitsemistä ja hyvän palvelemista. Tahdon avulla on vapauduttava alemman luontomme himoja, sillä joka niitä noudattaa hän on sidottu, ei vapaa. Jumalallinen vapaus on täydellinen voitto itsensä yli. Kristus on siihen päässyt,

hän sanoo: Olkaa hyvässä turvassa, minä olen voittanut maailman. Siinä on meillä tulevaisuuden toivo: Jos kerran yksi lapsi on sen saavuttanut, voivat sen saavuttaa toisetkin, vaikkakin tulos ilmenee vasta aikakausien toiminnan takaa. Mutta toiminta, teko on ajatuksen lapsi. Tahtomattammekin täytyy meidän toimia niinkuin olemme ajatelleet. Vapautumistyön tulee sentähden alkaa ajatuksistamme. Kolmannen sielullisen kehityksen tilassa on tahto siis vallitsevana. Siksi ihmiskohtalot ovat erilaisia, mutta käytännöllisen totuuden ymmärtämä ihminen on oman onnensa seppä. Onnemme on omassa kädessämme, ei sitä määrää Jumala, ei elämänkohtalo.

Satakunnan Sanomat, N:o 133, Porissa Perjantaina marraskuun 17 p:nä 1911, s. 2–3.